

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häirintää ja tappamista sekä pesien ja munien hävittämistä

1 Hakija

Erkki Huhtinen

2 Asia

Lupahakemus merimetsön häirintään ja yksittäisten lintujen tappamiseen sekä pesien ja niissä olevien munien hävittämiseen vuosina 2026–2027 Nätiholmarnan saarella ja sitä ympäröivillä luodoilla Pyhtäällä, Kymenlaaksossa. Asia on tullut vireille ELY-keskuksessa asianumerolla VARELY/3275/2025.

3 Hakemus

Merimetsot alkoivat pesiä Nätiholmarnan saaren vierellä sijaitsevilla kahdella luodoilla vuonna 2020. Luodoista pohjoisempi sijaitsee 10 metriä Nätiholmarnan pääsaaresta ja 40 m hakijan mökiltä kiinteistöllä 624-412-1-128. Etelämpänä sijaitseva ja merimetsöjen valtaama luoto sijaitsee Pyhtään kunnan kiinteistöllä 624-412-1-114, 100 m pääsaaresta ja 130 m hakijan mökistä. Merimetsot pesivät pääasiassa kiinteistöllä 624-412-1-114 sijaitsevalla luodolla. Hakija hakee poikkeuslupaa kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi sekä metsille ja kalataloudelle aiheutuvien vakavien vahinkojen estämiseksi. Hakija on toimittanut hakemuksensa liitteenä kuvia ja videoita alla kuvatuista merimetsöjen aiheuttamista terveystriskeistä ja vahingoista.

Hakijan mukaan merimetsot ulostavat mökin piha-alueille, kulkureiteille, terassille, uimarantaan ja mökkirannan kallioille. Uloste myös pölyää aluskasvillisuudesta tarttuen kenkiin ja vaatteisiin. Ulosteiden aiheuttamat terveystriskit, kuten mahdolliset taudinaiheuttajat, tekevät tilanteesta erityisen vakavan, koska ulostetta on kaikkialla. Lisäksi ulosteista aiheutuu niin merkittävää hajuhaittaa, että hakija ei pysty oleskelemaan mökillään lainkaan. Hakija hakee em. syihin vedoten poikkeuslupaa kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Merimetsot ovat myös vahingoittaneet saaren puustoa etsiessään materiaalia pesiinsä. Puusto on kärsinyt myös ulosteen vaikutuksesta ja monin paikoin kuollut pystyyn. Poikkeusluvan myöntämistä vakavien kalatalousvahinkojen estämiseksi hakija perustelee sillä, että hakija ei ole pystynyt kalastamaan verkoilla, koska merimetsot ovat syöneet kalat saarta ympäröiviltä vesialueilta.

Hakijan oleskelu mökillä varhaisessa vaiheessa pesintää tai linnunpelättimen käyttö eivät ole ohjanneet merimetsoja pesimään muualla. Hakija hakee tästä syystä poikkeuslupaa merimetsöjen karkottamiseen kiinteistöltä 624-412-1-128 keväisin ääni- ja valopelättimillä kuten ilmapalloilla, nauhoilla, pelättimillä ja paukkupanoksilla ampumalla vuoteen 2027 asti. Mikäli tämä ei estä merimetsoja pesimästä kiinteistöllä, hakee hakija lupaa merimetsön pesien ja niissä olevien munien hävittämiseen huhtikuusta kesäkuuhun. Mikäli tämäkään ei estä merimetsoja pesimästä em. alueilla hakee hakija lupaa yksittäisten lintujen tappamiseen syksyisin. Hakijan mukaan

kiinteistöllä pesi aikaisemmin meriharakka (*Haematopus ostralegus*), mutta merimetsojen asettuessa pesimään Nätiholmarnan viereisille luodoille ja pääsaarelle, kiinteistöllä ei ole pesinyt muita lintulajeja. Hakija arvioi siksi, että haetut toimenpiteet eivät kohdistu muihin lintulajeihin.

4 Lisäselvitys

Lupa- ja valvontaviraston käytössä on Suomen ympäristökeskuksen (Syke) seurantatiedot Suomen merimetsokolonioiden pesämääristä vuosittain. Taulukossa 1 esitetään merimetsopesien lukumäärä Röyhellin merimetsokoloniassa vuosina 2021–2025, sekä Nätiholmarnin itäpuolella sijaitsevien luotojen pesämäärät, jotka lukeutuvat Röyhellin merimetsokoloniaan. Syken tiedossa ei ole, että hakemusta koskevalla kiinteistöllä pesisi muita lintulajeja perustuen merimetsopesintäseurantojen yhteydessä tehtyihin havaintoihin muista lajeista.

Taulukko 1. Merimetsopesien kokonaismäärä Röyhellin merimetsokoloniassa ja Nätiholmarnin viereisillä luodoilla vuosina 2021–2025.

Vuosi	2021	2022	2023	2024	2025
Röyhelli	524	700	768	761	731
Nätiholmarnan luodot	102	125	163	219*	122

* joista 8 pesää Nätiholmarnan pääsaarella.

5 Määräykset, joita hakemus koskee

Merimetsa on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana ja niiden elämänsyklinän kannalta tärkeillä alueilla. Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Pesiä koskeva kieltäminen on voimassa pesimäajan ulkopuolella, kun kyse on toistuvasti käytettävästä pesästä. Merimetsa käyttää samoja pesiä toistuvasti.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi sekä metsille ja kalataloudelle koituvan vakavan vahingon estämiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

6 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto ei myönnä hakijalle lupaa merimetsojen ampumiseen. Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan hävittää merimetson pesiä ja munia sekä häiritä merimetson pesintää esim. karkottimilla mökikiinteistöllä 624-412-1-128 alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 31.12.2027 asti.

2. Tällä luvalla saa hävittää olemassa olevat merimetson pesät kiinteistöllä 624-412-1-128 Pyhtäällä 15.8.–31.3. välisenä aikana.
3. Merimetsojen pesintää saa ennaltaehkäistä lupa-alueella passiivisesti karkottimilla ja aktiivisella karkottamisella. Passiivisia karkottimia ovat esim. puihin asennettavat pressut ja leijat. Kovaäänisiä karkottimia ei saa käyttää 1.3.–31.7. välisenä aikana. Ennen kovaäänisten karkotteiden käyttämistä, hakijan tulee selvittää kunnalta, edellyttääkö niiden käyttö meluilmoituksen.
4. Merimetsojen pesinnän estäminen on aloitettava mahdollisimman varhain, kun merimetsojen on havaittu saapuneen ja rakentavan pesiä. Merimetsojen karkottamista tulee painottaa ja sen tulee olla aktiivista pesinnän alkuvaiheessa, jotta merimetsot hakeutuvat pesimään muualle.
5. Mikäli merimetsot asettuvat ennaltaehkäisevistä toimenpiteistä huolimatta pesimään uudelleen alueelle, saa tällä luvalla jatkaa uusien rakenteilla olevien merimetson pesien hävittämistä vuosittain 10.5. asti. Tämä lupa oikeuttaa myös merimetson munapesien ja munien hävittämiseen sekä pesäpuiden kaatamiseen. Luvalla ei ole sallittua tappa merimetson poikasia.
6. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
7. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
8. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
9. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
10. Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain 31.12. mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/28771/2026 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä, milloin vanhoja ja mahdollisia uusia pesiä on hävitetty sekä näiden lukumäärä. Jos merimetsot ovat ehtineet munimaan, tulee myös mainita hävitettyjen munien lukumäärä pesissä.

7 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupaa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi sekä vakavan metsävahingon estämiseksi. Poikkeuslupaa ei myönnetä vakavan kalatalousvahingon estämiseksi.

Luonnonvarakeskuksen esim. asiassa VARELY/2687/2024 antaman lausunnon (3084/00 04 05/2024) mukaan vakavaa kalatalousvahinkoa voi aiheutua kalataloudellisesti arvokkailla alueilla, joiden läheisyydessä sijaitsee suuri merimetsokolonia. Röyhellin merimetsokolonia oli 731 pesällään suurempi mitä Suomen merimetsokoloniat keskimäärin (483 pesää) vuonna 2025. Hakijan hakemuksesta ei ole kuitenkaan pääteltävissä, että Nätiholmarnin ympäröivät vesialueet olisivat

kalataloudellisesti merkittäviä tai että saaliit tai kalakannat olisivat heikentyneet merimetsojen vuoksi. Yksinomaan alueella pesivien merimetsojen määrään perustuen ei ole siten mahdollista vahvistaa, että alueella aiheutuisi vakavaa kalatalousvahinkoa.

Merimetsoulostetta on runsaasti koko mökkikiinteistöllä. Hakijan toimittamien kuvien perusteella on syytä arvioida, että merimetsojen levittämä uloste vaarantaa kansanterveyttä ja yleistä turvallisuutta. Hakijan toimittamien useina vuonna otettujen kuvien perusteella on pääteltävissä, että merimetsojen merkittävät ulostemäärät ovat aiheuttaneet tai vähintään myötävaikuttaneet puukuolemiin kiinteistöllä. Poikkeuslupa myönnetään tästä syystä myös vakavan metsävahingon estämiseksi. Ympäristöministeriön ohjekirjeen VN/10071/2020-YM-1 mukaan vakavan metsävahingon poikkeusperustetta voidaan soveltaa myös muussa kuin metsätaloudellisessa tarkoituksessa, esim. loma-asutukseen käytetyn saaren metsikön virkistysarvojen heikentymisen estämiseksi.

Asiaan ei ole siten osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua, kuin merimetsojen pesinnän estäminen kiinteistöllä, koska merimetsoulosteelta ei ole mahdollista tai kohtuullista suojautua ongelman mittavuuden takia.

Vanhat, edellisinä pesimäkausina käytetyt pesät tulee lähtökohtaisesti hävittää 15.8.–31.3. välisenä aikana, eli pesimäkauden ulkopuolella. Vanhojen pesien hävittämisellä alueesta pyritään tekemään kevätmuuton yhteydessä mahdollisimman epäedullinen merimetsojen pesinnän näkökulmasta, verrattuna tilanteeseen, jossa pesät löytyvät valmiina pesintää varten. Tästä syystä lupa oikeuttaa myös pesäpuiden kaatamiseen, koska merimetsot pesivät puissa ko. kiinteistöllä.

Merimetsojen pesintää tulee lupaehtojen mukaisesti pyrkiä estämään mahdollisimman varhain, kun merimetsojen on havaittu saapuneen alueelle, jolloin merimetsot häirinnästä johtuen hakeutuvat herkemmin pesimään muualle. Merimetsoja saa tällä luvalla karkottaa aktiivisesti ja passiivisesti kiinteistöllä, koska kiinteistöllä ei ole havaittu muiden lintulajien pesintöjä, eikä karkotustoimenpiteiden arvioida siksi kohdistuvan muihin pesiviin lintulajeihin. Vaikutukseltaan kovaäänisiä ja kauaskantoisia karkottimien arvioidaan kuitenkin häiritsevän muuta lähialueella pesivää linnustoa, minkä vuoksi niiden käyttäminen ei ole sallittua 1.3.–31.7. välisenä aikana.

Nätiholmarnan saari sijaitsee yli 2 km mantereelta ja lupaehtojen mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen riippuu siten vallitsevista jääoloista, eli onko saarelle mahdollista kulkea jäätä pitkin tai onko meri auki merimetsojen pesimäkauden alussa. Mahdollinen kelirikko voi estää hakijaa toimeenpanemasta poikkeuslupaa aikaisessa vaiheessa pesintää, minkä vuoksi lupaa myönnetään uusien merimetsopesien ja munien hävittämiseen 10.5. asti. Luvalla ei ole sallittu merimetsojen poikasten tappamista, sillä pesien ja mahdollisten munien hävittäminen tulee tehdä niin aikaisessa vaiheessa, että poikaset eivät ole ehtineet kuoriutua.

Lintudirektiivin (2009/147/EY) mukaan yksilöiden tappaminen on viimesijainen keino tietyn ongelman ratkaisemiseksi. Lupa- ja valvontavirasto arvioi, että em. toimenpiteiden toteuttaminen lupaehtojen mukaisesti riittää merimetsojen karkottamiseksi mökkikiinteistöltä. Tämän takia poikkeuslupaa ei myönnetä merimetsojen ampumiseen.

Luvan mukaisten toimenpiteiden ei arvioida vaarantavan merimetson suotuisaa suojelutasoa, sillä poikkeusluvalla ei tapeta yksilöitä, vaan toimenpiteillä pyritään ohjaamaan pesintää toisaalle, jolloin karkottamisesta ei aiheudu todennäköisesti merkittäviä vaikutuksia pesimämenestykseen.

8 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

9 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Merimetsojen karkottaminen edellyttää ensisijaisesti vanhojen pesä rakenteiden hävittämistä ennen pesimäkauden alkua ja ennakoivaa häirintää heti pesimäkauden alussa. Toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen pesimäkauden alkua ja ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

10 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

11 Käsittelymaksu

316 euroa. Valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaan asetuksen voimaan tullessa vireillä olevista asioista sekä maksamattomista suoritteista Lupa- ja valvontavirasto perii maksun esim. elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten suoritteiden maksuja koskevien säännösten mukaan. Maksu määräytyy siten valtioneuvoston elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 annetun asetuksen (794/2024) mukaan.

Luvansaaja voi vaatia oikaisua päätöksestä perittävään maksuun. Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

12 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Oikaisuvaatimusohje

Tiedoksi

sähköpostitse:

ympäristöministeriö

Suomen ympäristökeskus

Kaakkois-Suomen poliisilaitos

Pyhtään kunta

Kymenlaakson lintutieteellinen yhdistys

Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri ry

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihe: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/28771/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/28771/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 27.02.2026 10:31

Esittelijä Ramstedt Robin 27.02.2026 10:31